

[Henning Nielsen]

gå fra hus og hjem. Det har vi jo set alt for mange gøre i de seneste år.

Det er klart, at det kan være svært at skaffe så stor en egenkapital, som der kræves, men på den anden side har vi jo givet en reduktion af egenkapitalen for de unge mennesker, der har gennemgået en uddannelse.

Med disse få bemærkninger kan jeg selvfølgelig, fordi vi har en aftale med regeringen, give tilslutning til lovforslaget på Socialdemokratiets vegne.

Collet (KF):

Også dette lovforslag er et led i et forlig med Socialdemokratiet.

I lovforslaget har man fundet frem til hensigtsmæssige kriterier for tildeling af lån. Der kan muligvis være nogle problemer med, hvilke uddannelser der giver adgang til lånene, men det må vi se lidt nærmere på i udvalget.

Vi kan fra konservativ side støtte lovforslaget.

Gade (SF):

I SF har vi læst forslaget med interesse og har bl.a. hæftet os ved, at det er muligt at få bedre lån til det, der bliver kaldt »fællesskaber« i forslaget, hvor mere end to går sammen om at købe en gård eller i øvrigt drive gårde i fællesskab. Det synes vi er vigtigt og interessant og også en god nyskabelse eller en god ny retning.

Jeg vil godt tilslutte mig den grundlæggende tankegang i forslaget, at man opererer med større egenkapitalkrav, end vi har haft før, og at man indfører det princip, at disse lån er forbeholdt landmænd, der har det som heltidsdrift. Det, at man kan være deltidslandmand og først tage sit lån som yngre jordbruger ved f.eks. køb nr. 2, synes vi er en ganske god konstruktion, også fordi vi dermed får præciseret uddannelseskravet, hvad der jo også fremgår af reglerne om, at man har bedre lånemuligheder, hvis man har taget en overbygningsuddannelse. På de punkter ser vi ret store fordele i det her forslag.

Dér, hvor vi er kritiske, også ret kritiske, er i spørgsmålet om ejendomme på under 2 mio. kr., hvor der sker en mærkbar forringelse af mulighederne for at få lån. Det synes vi ikke er rimeligt.

Hvis vi taler om almindelige, som det hedder, jordbrug, vil en almindelig ejendom sjæl-

dent være på under 2 mio. kr., hvis man skal have den som heltidsbrug og kunne leve af det. Men der vil være nogle tilfælde, især hvor stuehuset er af dårlig kvalitet, og vi synes, det er forkert, at de, der vil tage den chance at hoppe ind i at etablere jordbrugsproduktion på ejendomme, der har en mindre købspris end omkring 2 mio. kr., skal have så meget ringere vilkår, som det foreslås her. Det er en ting, vi lægger vægt på, og som vi gerne vil se nærmere på under udvalgsarbejdet.

En anden ting vedrørende den gruppe af ejendomme på under 2 mio. kr., som vi gerne vil kigge på, er landmænd, der etablerer sig med bestemte typer specialproduktioner – frilandsgartneri kunne nævnes som eksempel – hvor erhvervelsessummen ikke behøver at være så stor, men hvor det rent faktisk er en heltidsdrift, det handler om. Det er det andet, vi gerne vil kigge på.

Jeg vil gerne benytte dette forslag som anledning til at omtale en informationskampagne om andelsbrug. Det er også knyttet til, at man i det her lovforslag får bedre muligheder for støtte til at etablere sig i fællesskaber.

Vi synes, at en sådan informationskampagne er vigtig, og at det er vigtigt, at den bliver tilrettelagt på en sådan måde, at den i høj grad henvender sig til unge, så de i etableringsfasen får mulighed for reelt at tage stilling til, om de vil satse på selvejet ved at eje det alene eller satse på at lave nogle fællesskaber. Når det kommer til stykket, er den eneste måde, man kan bevare selvejet på, rent faktisk, at flere går sammen og i fællesskab har noget selveje.

Ellers er alternativet, at det bliver én, der ejer meget store gårde og har en række ansatte under sig. Så det vil vi gerne gå ind i.

Jeg vil godt sige, at for SF vil det være afgørende, om vi under udvalgsarbejdet kan få ændringer og præciseringer på de områder, jeg har nævnt her. Vi vil i givet fald kraftigt overveje at gå ind i det samlede forlig, hvis det skal være prisen for, at vi kan få de indrømmelser, de ændringer, som jeg her har efterlyst.

Sønderby (V):

Jeg skal tilslutte mig hr. Larsen-Ledets udtalelser om, at det er helt rart, at der er en lidt mere afdæmpet tone vedrørende landbrugspolitikken, også de forslag, der er fremme her i dag. Det har medvirket til en lidt mere afdæmpet to-